

SAMOBORSKE

Br. 10

God. III.

Samobor, 15. svibnja 1954.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedini-
nom broju 10 din. — Tromjesečna pretplata 60 din.,
polugodišnja 120 din. — Tekući račun kod filijale Na-
rodne banke u Samoboru broj 415-T-88. — Glavni i
odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 55.
Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA SAMOBOR

POVODOM 62. RODENDANA PREDSEDNIKA REPUBLIKE DRUGA TITA

Štafeta u čast Titova rođendana

Narod Hrvatske proslavit će i ove godine za-
jedno sa svim građanima naše socijalističke domo-
vine Jugoslavije rođendan predsjednika Republike
druga Tita. Ovogodišnja Glavna štafeta Hrvatske ma-
nifestirat će sjećanje na velike dane iz Narodne re-
volucije kada je drug Tito 1944. boravio s Vrhovnim
štabom na otoku Visu.

Kotarski odbor za Titovu štafetu Samobor, razra-
dio je satnicu kako slijedi:

Glavna štafeta dolazi u Samobor 20. V. u 17
sati, dok ostale lokalne štafete dolaze 1 sat ranije.
To su: Mrzlo Polje kreće u 9 sati, dolazi u 16 sati;
Planinari iz Oštrca kreću u 13, dolaze u 16 sati;
Braslovje kreće u 14.30, dolazi u 16 sati; Galgovo
kreće u 14.30, dolazi u 16 sati; Kalinovica kreće
u 15, a dolazi u 16 sati; Rakitje kreće u 15, a
dolazi u 16 sati; Medsave kreću u 15, a dolaze u
16 sati.

Gore navedene lokalne štafete kotara čekaju na
ulazu u grad i na telefonski poziv krenut će pre-
ma Trgu kralja Tomislava na predaju štafetnih pa-
lica. Pionirske štafete našeg kotara krenut će iz
školskih centara, a u Samobor stižu 20. V. u 15
sati, gdje će nosioci štafete iz obližnjih škola dati
priredbu na Trgu kralja Tomislava. Priredba će tra-
jati od 15 do 16.30 sati.

Gore navedenim štafetama pridružuju se štafe-
te tvornica Samobora i okolice s pozdravima dru-
gu Titu i to:

Tvornica čarapa »Sloboda« polazi u 16, a do-
lazi u 16.30; Tvornica stakla »Kristal« polazi u 16,
a dolazi u 16.32; »Fotokemika« polazi u 16, a do-
lazi u 16.32; »Trudbenik« polazi u 15.30, a do-
lazi u 16.40; Tvornica dizel motora polazi u 15.30,
a dolazi u 16.42; VGP »Tempo« polazi u 15.30,
a dolazi u 16.45; Narodna osmogodišnja škola Sa-
mobor polazi u 16, a dolazi u 16.25 sati.

Glavna štafeta iz NR Slovenije kreće iz Sa-
mobora u Podsused, kamo stiže u 18.11 sati.

U čast rođendana druga Tita DTO »Partizan«
priređuje svečani javni nastup u nedjelju 16. V. u

10 sati prije podne iza Narodne banke. — Sve-
čana akademija održat će se 24. V. u 19 sati

Štafeta planinara sa pozdravima drugu Titu
stiže pred gradsku vijećnicu

u »Narodnom domu« i tu će građani Samobora sve-
čano proslaviti 62. godinu rođenja svog najvećeg
sina druga Tita.

Neka nam dugo poživi na sreću i dobrobit
svih naših naroda voljeni drug Tito!
R. M.

Pretkongresna konferencija Saveza komunista

U Samoboru je 8. V. održana XI. pretkongre-
sna konferencija Saveza komunista kotara. Konfe-
renciji su prisustvovali predstavnici KK Saveza ko-
munista Zagreb i izaslanik CK SKH-e drug Bude
Grahovac. Referat je podnio drug Alojz Valečić, se-
kretar KK Saveza komunista. Drug Valečić je u svom
iscrpnom referatu izvršio analizu rada Saveza ko-
munista kotara između II. i III. kongresa Saveza
SKH-e, a naročito ono razdoblje od VI. kongresa
SKJ-e do sada. Na osnovu takve analize, te Odluka
III. i IV. plenuma CK SKJ-e postavio je zadatke za
daljnji rad Saveza komunista našega kotara.

Od II. kongresa SKH-e pa do danas naš narod
je proživio mnoge promjene u političkom i ekonom-
skom pogledu. Trebalo se oduprijeti neprijateljima
socijalizma. Teški su bili dani za naš narod 1948.
godine, napad Informbiroa, pokušaj ekonomske blo-
kade, a slabo razvijeni — još u to doba — trgo-
vinski odnosi sa Zapadom. Zahvaljujući odlučnoj u-
mjehnosti u rukovođenju i socijalističkoj dosljed-

nosti našeg partijskog i državnog rukovodstva na
čelu s drugom Titom, te jedinstvu Saveza komu-
nista i cijelog naroda, mi smo odoljeli pritiscima
i nadčovječanskim naporima nastavili s industrijali-
zacijom naše zemlje i pobjedom socijalizma u njoj.

Brzo su uvidjele napredne snage svijeta, da
Jugoslavija vodi miroljubivu politiku i hrabro se
bori za očuvanje mira u svijetu. Zapadni vladajući
krugovi su tek ratom u Koreji shvatili značaj Ju-
goslavije za očuvanje mira na ovom dijelu svijeta.
Od tada slijedi povećanje trgovačke razmjene
između Zapada i Jugoslavije: ekonomska pomoć, a
kasnije pomoć u vojnoj opremi. U vezi pomoći
koju smo primili od Zapada, važne su 3 stvari.

1. da pomoć, koja je pružena našoj zemlji i
koju mi još uvijek primamo, nije namijenjena so-
cijalizmu u Jugoslaviji (iako je koristila za konsol-
idaciju socijalizma u našoj zemlji), već je nju u-
vjetovao položaj Jugoslavije prema SSSR-u, kao i
njena unutarnja snaga u vezi borbe protiv agresije

na ovom dijelu svijeta, te donekle utjecaj javnog
mnijenja svijeta.

2. da je tripartitna pomoć Engleske, Francuske,
a naročito Amerike mnogo pridonijela završetku na-
še kapitalne izgradnje. No ipak nije bila tolika, da
bi odigrala neku odlučujuću ulogu. Glavni teret na-
še izgradnje iznio je naš narod na svojim vlasti-
tim leđima.

3. vladajući krugovi Zapada istovremeno, dok
pomazu Jugoslaviju u njenom samoodržanju, na dru-
goj strani nastoje da ožive predstavnike starog,
propalog kapitalističkog društva. Da bi preko njega
— ako se prilike u svijetu promijene — skrenuli
tok našeg socijalističkog razvitka. Ne samo to. Oni
nastoje, da od naše zemlje nešto usištare, kao što
je to bio pokušaj s Trstom. Svi oni, kako oni na
Istoku, tako i oni na Zapadu trebaju znati, da je
naš narod bio i u buduće ostaje spreman poka-
zati pesnicu svakome onome, tko bi mu se po-
kušao nametnuti i ugroziti slobodu. To je on po-
kazao u Narodno-oslobodilačkoj borbi, sukobu s Ru-
sima, a u najnovije vrijeme masovnim demonstraci-
jama protiv sramne Odluke zapadnih sila o preda-
ji Trsta Italiji.

I danas se vodi borba na političkom polju, što
je vidljivo na Berlinskoj i Zenevskoj konferenciji,
koje ne daju neke vidne rezultate. Pozitivno je kod
svoga toga to, što se traži način sporazumnog rje-
šenja gorućih međunarodnih pitanja. Nastoji se
zaobići OUN, ali je i to bolje nego da se ta pi-
tanja rješavaju ratom. Stav naše zemlje prema o-
stalim zemljama je miroljubiv. Baš zato je naša
zemlja stekla popularnost među narodima u svi-
jetu. Da je to točno, vidi se iz suradnje i razvitka
trgovačkih odnosa naše zemlje sa: Indijom, Burmom,
Argentinom, Abesinijom, Austrijom i drugim drža-
vama, kao i iz prerastanja Balkanskog pakta u
Balkanski savez.

Uz ogromne teškoće naših naroda, naoružana
je najmodernijim oružjem naša Armija, koja po
svom moralu spada među najbolje armije svijeta.
Tako spremna i jedinstvena Armija je garancija o-
čuvanja nezavisnosti naše zemlje.

Pored jedinstvenih problema, koje rješava ci-
jela naša zajednica, svako mjesto ima svoju pro-
blematiku. Tako su na ovoj konferenciji u svestra-
noj diskusiji obuhvaćena najaktuelnija pitanja na-
šeg kotara, a to su:

— borba protiv kapitalističkih ostataka, njihove
malo-kapitalističke ideologije i lažnog građanskog
morala. Ako bismo se pitali, tko su to kapitalisti-
ki ostaci? Jasan nam je odgovor, da su to pojedini
bogati obrtnici, eksproprijirani trgovci i drugi. Nji-
hova se aktivnost osjetila, ali kada su udarili u
jedinstvo Saveza komunista, razbili su se kao san-
ta leda o stup.

— djelovanje komunista u masama, a naročito
u radnim kolektivima, pri čemu je uočeno, da su
članovi Saveza komunista u industrijskim poduze-
ćima na većem političkom nivou od onih na selu.
Da bi članovi Saveza komunista mogli što bolje
djelovati u masama, treba povesti borbu za njho-
vo ideološko-političko uzdizanje kao i opće obrazo-
vanje. Članovi Saveza komunista iz grada i podu-
zeća trebaju da se što više politički uzdignu, kako
bi mogli svoja iskustva prenijeti na selo u seoske
organizacije.

— borba protiv utjecaja religije i njeno kori-
šćenje u političke svrhe. I na ovoj konferenciji
se vidjela slaba strana članova Saveza komunista
na selu, a to je, da jedan dio članstva podlije-
že utjecaju religije. Tu se vidi, da je i prosvjetni
i idejno-politički nivo tog članstva nizak. Većina
ih odbacuje religiju iz discipline, a ne iz materi-
jalističke spoznaje. Obično se dolazi pred dilemu za
(Nastavak na strani 2.)

SK monolitan u borbi protiv svih nasrtaja

(Svršetak sa strane 1.)

vrijeme ženidbe, da li poslušati mnoge rođake svoje i buduće žene pa se vjenčati u crkvi ili članove Saveza komunista, da se ne vjenča u crkvi. Na ovakvim zaokretima mnogi su komunisti otpali od svog članstva.

— djelovanje komunista na selu o unapređenju poljoprivrede. Ako uzmemo naš kotar kao cjelinu, on se u poljoprivrednom pogledu dijeli u 3 područja, a to su:

1. nizinsko područje u kojem prevladava ratarstvo i stočarstvo;
2. visinsko područje u kome prevladava šumarstvo i stočarstvo;
3. visinsko područje u kom prevladava voćarstvo vinogradarstvo, a djelomično ratarstvo.

Kako vidimo, u brdovitim selima svako selo predstavlja svoju posebnu skupinu. Zbog takvog položaja našeg kotara naše bi organizacije trebale da znaju u kojem pravcu razvijati poljoprivredu u svom mjestu, — koliko će se ljudi moći uzdržavati od poljoprivrede i kako od nje živjeti, a također bi se trebalo povesti računa i o zaposlenju ljudi iz sela u industrijska poduzeća.

— stvaranja aktiva komunista po ustanovama i organizacijama, koji je način rada već primijenjen kod Društva učitelja i pokazao se praktičan. Napočeto je podvučena važnost rada aktiva komunista na IV. plenumu CK SKJ-e. Ti aktivisti će se povremeno sastajati — već prema potrebi — i dogovoriti se i usmjeriti djelokrug svoga rada. Takve aktive komunista treba oformiti u NOK-a, NOGO-e, Trgovačkom poduzeću, KUD-u, organizaciji Seljačke Sloge, OPZ-a, Planinarskom i Vatrogasnom društvu. Svaki aktivni treba izabrati predsjednika.

Sve organizacije Saveza komunista trebaju da u najkraće vrijeme izaberu sekretarijate, odnosno, da se popuni broj članova uz sekretara i zamjenika, koji je potreban za sekretarijat. Organizacija, koja broji od 8—30 članova Saveza komunista izabire u sekretarijat 3 člana, a od 30 na dalje 5 članova. Organizacije manje od 8 članova ne trebaju birati sekretarijat. Sekretarijat treba, da sazvije sastanke, priprema dnevni red, ispituje i rješava sitne sporove i prestupe komunista. Sekretar sekretarijata treba imati popis svih članova s napomenom, koji član gdje djeluje, kao i popis svih organizacija i društava u svom mjestu. On mora voditi u posebnoj bilježnici sve izostanke članova Saveza komunista sa svih sastanaka: Osnovne organizacije, SSRN, zborova birača, a u poduzeću i sindikalnih sastanaka. Na tim sastancima svaki član komunista treba obavezno da prisustvuje. Kada član Saveza komunista osjeti, da se o njegovu radu vodi računa, svakako će manje izostajati. Sekretar treba poslije sastanka da obide sve članove, koji nisu prisustvovali nekom od gore navedenih sastanaka, te da utvrdi razlog izostanka. Ako su ti izostanci bili češći i neopravdani, takve članove treba pozvati na saslušanje pred sekretarijat, a o tome obavijestiti idući sastanak.

Organizacija Saveza komunista treba voditi borbu za moralni lik svojih članova i odgajati ih kao radine, trijezne, čovjekoljubive i poštene ljude. Najveći dio političke aktivnosti treba da se odvija u Socijalističkom savezu radnog naroda. A rad pojedine organizacije Saveza komunista treba ocjenjivati prema njenom radu u organizacijama: SSRN, Sindikatu, Omladini i drugim društvenim organizacijama.

Rad u organizaciji SK na selu ne može se više zasnivati na osnovi općih fraza o socijalizmu, nego se treba konkretno odrediti djelokrug rada. Između mnogobrojnih zadataka treba postaviti one zadatke, koji su najvažniji i koji su mogućći za sprovođenje u život.

Komunisti trebaju zauzeti pravilan stav o položaju žene u našem društvu. Rad sa ženama treba razvijati na onom području djelatnosti, od kojeg će imati koristi, jer samo takvim radom mogu se žene povezati u jedinstvenu organizaciju. To su na pr. tečajevi šivanja, domaćinski, povrtljarski, predavanja s područja kućanstva i higijene.

Što se tiče općeg obrazovanja širokih narodnih slojeva, najpogodnije bi bile forme rada: organizacija predavanja i tečajeva kroz SSRN, gdje bi se aktivnost članova SK morala naročito osjetiti. Za predavače treba koristiti stručnjake raznih naučnih grana: liječnike, veterinare, agronome, učitelje i druge. A u poduzećima održavati kratka predavanja ili objašnjenja o najnovijim ekonomskim zbivanjima. Treba primijeniti objašnjavanje nejasnih pitanja radnicima putem oglasnih ploča, grafikona, sastanaka i diskusija.

Izaslanik CK SKH-e analizirajući rad Saveza komunista u posljednje vrijeme, istakao je da se Savez komunista i njegovo članstvo pokazalo kao monolitna zajednica u borbi svih nasrtaja na jedin-

MEDUNARODNI PRAZNIK RADA 1. MAJ

PROSLAVJEN SVEČANO

Praznik rada, Prvi maj, proslavljen je u Samoboru na svečan način. Sve kuće privatnika, državnih ustanova, društvenih organizacija i trgovina bile su okićene državnim zastavama, slikama najviših rukovodilaca i cvijećem. Samoborski radnici, službenici i građani unatoč kišovitog vremena izašli su na ulice grada, da dostojno proslave svoj Praznik rada, Prvi maj, praznik slobodnog naroda, da dadu oduška svom raspoloženju, da se osvrnu na crnu i tešku, ali svijetlu prošlost, da vide kako lepršaju milijuni zastava diljem naše ponosne zemlje, kao da mašu na pozdrav budućim ljepšim danima, kojima naš narod ide u susret.

Drugi maj osvanuo je još nekako svečani. Vatrogasci čitavog kotara skupiše se na Trgu kralja Tomislava u novim uniformama sa sjajnim šljemovima na glavama, praćeni građanima, da proslave i oni Prvi maj, i tom prilikom da dadu svojim članovima zaslužena priznanja za rad i zalaganje u protekloj godini.

Svake godine Prvi maj u našoj zemlji sve je ljepši i bit će sve ljepši, a koliko ljepši, to zavisi o nama samima. MaBo.

AKADEMIJA U SAMOBORU

U čast Prvoga maja, održana je u Narodnom domu 30. travnja svečana akademija kojoj je prisustvovalo velik broj građana i omladine. Na rasporedu su nastupile folklorne grupe KUD-a »I. G. Kovačić« i ogranak KUD-a »Slobode« tvornice čarapa.

O značenju Prvoga maja govorio je predsjednik SSRN grada Samobora drug Josip Hetler. Li-

Proslava „Dana vatrogastva“

U nedjelju 2. svibnja održana je u Samoboru svečana proslava »Dana vatrogastva«. U jutro u 6 sati najavljena je sirenama građanstvu, a u 7 sati dolazila su društva u svečanim uniformama na skupno mjesto. U 8 sati započeo je na čelu s limenom glazbom DVD Samobor obilazak ulicama Samobora.

Točno u 9 sati započeo je svečani dio proslave na Trgu kralja Tomislava pred okićenom tribinom i mnoštvom sakupljenog građanstva. Pozdravni govor održao je predsjednik Podsaveza Branko Ši-

Predstavnik kotara i grada pozdravlja prisutne vatrogasce

munić, koji je u kratkim crtama iznio značaj ove proslave kao i značaj podjele spomenica i odlikovanja. Potom su svi vatrogasci skupno položili zakletvu, koju je čitao komandant Podsaveza Stjepan Tkalčić. U ime NO-a kotara i gradske općine Samobor održao je pozdravni govor predsjednik Stanko Vugrinec, koji je iznio zasluge vatrogasne organizacije kotara Samobor na čuvanju državne i privatne imovine, a naročito pozdravio prisutne pionire vatrogastva DVD Samobor, koji primaju zaslužne spomenice za 30—50 godina djelovanja u vatrogasnoj organizaciji. Poslije toga održao je govor i komandant Stjepan Tkalčić osvrnuvši se na historijat vatrogastva u kotaru Samobor od njegovog osnutka, pa sve do danas.

Konačno se pristupilo svečanom podjeljivanju odlikovanja, spomenica, pohvala i svjedodžba. Taj-

stvo i ideološki principijelnost u Savezu komunista.

Na konferenciji su izabrani delegati za III. kongres SKH-e drugovi: Alojz Valečić, Mirko Stengl i Hugo Gazin.

S konferencije upućeni su pozdravni brzojavi CK SKJ-e, CK SKH-e i drugu Titu. I. Halagić

mena glazba kao i tamburaški zbor odsvirali su nekoliko komada. Pjevački zbor Narodne osmogodišnje škole nastupio je pod ravnanjem nastavnika Zvonka Prelčeca.

PUŠTEN U PROBNI POGON DIZEL MOTOR U BREGANI

30. travnja, uoči 1. svibnja pušten je na svečani način u probni pogon novo dovršeni dizel motor od 420 ks., koji je dovršio radni kolektiv Tvornice dizel motora u Bregani. — Svečanosti su prisustvovali uz radni kolektiv tvornice i drugova Vico Krstulović, član Izvršnog vijeća FNRJ, Marko Belinić, predsjednik sindikata Hrvatske, predstavnik Tehničkog fakulteta u Zagrebu, narodni zastupnik kotara Samobor Alojz Valečić, predstavnici kotara i mnogi drugi.

Samu svečanost otvorio je predsjednik radničkog savjeta tvornice drug Branko Haramija, koji je predao riječ predsjedniku sindikalne podružnice drugu Alojzu Žokalju, koji je podnio referat u čast 1. svibnja. Nakon toga je direktor poduzeća drug Hugo Gazin govorio o tvornici, razvoju i proizvodnji, kadrovima, te istovremeno iznio zalaganje kolektiva i pohvalio poimence najistaknutije članove. Na kraju zamoljen je ing. Mikuličić da stavi u pogon novi stroj od 420 ks. Poslije nekoliko časaka pažnje u tišini očekivano se prvi šum stroja. U času kada je proradio stroj, oduševljenim pljeskom pozdravljen je uspjeh radnih ljudi i manifestirano raspoloženje prisutnih nad rezultatom, koji dokazuje što sve mogu učiniti radni ljudi naše zemlje.

nik Podsaveza Dragutin Kalin prozvao je odlikovane kao i one članove, koji primaju spomenice, pohvale i svjedodžbe, a predsjednik Šimunić, komandant Tkalčić i adutant Domin vršili su podjeljivanje. — Zlatnom medaljom za zasluge odlikovani su: Filip Račić i Stjepan Tkalčić, članovi DVD Samobor; srebrnom medaljom: Ivan Kupres, Josip Burić, Jo ip Šintić I., Josip Šintić II., Stjepan Botički, i Marko Horvat — Od strane Podsaveza podijeljene su srebrne medalje za naročite zasluge u radu vatrogasne organizacije: Vladimiru Dominu, Josipu Rezaru, Stjepanu Kašici, Matiji Bosancu i Franji Hercegu.

Naročitu pozornost pobudilo je dijeljenje spomenica najstarijim članovima DVD Samobor za njihov dugogodišnji rad i to: Stjepanu Kocijaniću, Franji Vukoviću, Franji Doltaru, Josipu Tonšetiću, Franji Kuharu i Miji Noršiću. — Ukupno je podijeljeno spomenica članovima predloženih društava: za 10 godišnje članstvo 33, za 20 godišnje 24 i za 30 godišnje 17. Pohvala je uručena Ivanu Hoferu, članu DVD Rude, za naročitu požrtvovnost i hrabrost kod akcije prigodom poplave 1953. god. Na kraju je podijeljena 17 svjedodžba o položenom ispisu za vatrogasce, sve članovi DVD Strmec.

Prije svršetka proslave izvršen je defile vatrogasaca ispred članova koji su primili odlikovanja i spomenice.

Time je ova proslava bila završena, a poslije podne održana je u sportskom domu vrlo uspješna zabava, na kojoj je svirala limena glazba DVD Samobor i jazz DVD Strmec.

Sama proslava prikazala je snagu vatrogasne organizacije kotara Samobor, disciplinu i vrlo dobro operativno obrazovanje.

Prisutno građanstvo s interesom je promatralo svečani dio proslave i na koncu pljeskanjem pozdravilo vatrogasne jedinice, kao i članove, koji su primili odlikovanja i spomenice. —dk—

Čitajte i širite

SAMOBORSKE NOVINE

i suradujte u njima

Održani zborovi birača u Samoboru

Na dane 22., 23., 26. i 27. travnja održani su zborovi birača u svim izbornim jedinicama. — Preko 500 birača saslušalo je izvještaje odbornika o radu NO-a gradske općine Samobor u protekloj godini.

Gotovo na svim zborovima diskusija je bila vrlo živa, te su mnogi birači stavljali prijedloge za rješavanje važnih problema iz privredne, komunalne, prosvjetne i socijalno-zdravstvene djelatnosti.

Pretežni dio diskutiranih govora je o komunalnim i socijalnim problemima. Birači su predlagali uređenje kanalizacije, redovno polijevanje ulica, održavanje čistoće, te popravak i podizanje stambenih zgrada. Iz socijalne djelatnosti predlagali su reviziju dobitnika socijalne pomoći, da se broj dobitnika smanji, a preostalima prema financijskim mogućnostima povise mjesečni iznosi pomoći.

Mnogi diskutanti dotakli su se i pitanja naplate i trošenja gradskog samodoprinos. Gotovo jednoglasno na svim zborovima zaključeno je, da se ubire 15% od poreza za gradski samodoprinos i da se dobiveni iznosi troše za komunalnu djelatnost

na području onih blokova, gdje su sredstva i ubrana.

Zborovi su prihvatili imenovanje Imbre Dobrinca i Mije Kosa za poljare.

O svim prijedlozima zborova razmatrali su na narednim sjednicama resorni Savjeti i Komisije, kao i sam NO gradske općine, pa će se podnijeti izvještaji zborovima o usvajanju ili odbijanju prijedloga.

Prilikom održavanja ovih zborova uočeno je poboljšanje interesa birača za mnoge važne probleme; jedino još ne zadovoljava broj birača, koji dolaze na zborove.

Zamjera se nekim odbornicima iz pojedinih izbornih jedinica, koji nisu prisustvovali zborovima, pa birači nisu mogli s njima zajednički razmotriti razne probleme.

Na kraju je zaključeno, da se u buduću prije donošenja važnih odluka po NO-u, odbornici posavjetuju s biračima iz njihovih izbornih jedinica, tako da bi uvijek izabrani odbornici zastupali i stav većine birača iz svojih izbornih jedinica.

Izviđači i planinke izvršili »Pozdrav proljeću«

Organizacija izviđača i planinki sastoji se od omladine i pionira samoborskih škola. Ona ima zadatak pridobiti omladinu i pionire, da što više slobodnog vremena provedu korisno u prirodi, na svježem zraku i da uz to razvija kod omladine duh snalažljivosti, hrabrosti i izdržljivosti. Upoznavanjem prirodnih ljepota svoje uže i šire domovine i njenog stanovništva razvija se u našim mladima pravi socijalistički patriotizam.

Tako su 25. travnja oživjele zidine staroga samoborskog grada od veselih poklika, igre i pjesme naših izviđača i planinki. Oni su izabrali taj dan, da proslave svoje najmilije godišnje doba — proljeće.

U rano poslije podne, dvije čete izviđača i kolo planinki, pod zastavom, prošli su uz pjesmu kroz Samobor na zbornu mjesto, među kule Staroga gra-

da. Najprije je svečano podignuta na jarbol zastava uz pjevanje himne. Iza toga počela je izviđačka igra: osvajanje i obrana položaja kod piramide. Čitava je akcija pod rukovodstvom načelnika odreda druga Orlića protekla u najuzornijem redu. Po povratku na zbornu mjesto otpočeo je svečani dio rasporeda. Izviđači i planinke položili su zavjet, a patrola »Planinar« dobila je izviđačke marame. Svečani dio završio je pjesmom.

Zatim je nastalo veselje oko logorske vatre uz šaljivi raspored i zvukove vlastitog duvalačkog orkestra.

U 20 sati ugašena je logorska vatra, a izviđači i planinke veselo raspoređeni zbog dobro sprovedenog popodneva vraćali su se svojim kućama.

Zidine i kule staroga grada zavišle su se natrag u svoju tamu i mir.

B. R.

KAKO SE ČUVATI OD ZARAZE ?

Mnogo zavisi i od samog bolesnika. Oboljeli od tbc ne smiju nesavjesno pljuvati gdje god stignu, već u rupčić, kod kuće u pljuvačnicu ili u posebnu bočicu. Kod kihanja i kašljanja treba staviti lijevu ruku pred usta, a ne kašljati drugome u lice. Bolesnik treba imati vlastiti pribor za jelo i ostatke hrane ne davati djeci. Oboljeli treba ležati u vlastitom krevetu u dobro prozračenju sobi. U slučaju zajedničke sobe s ostalim ukućanima, što je gotovo stalna pojava na selu, treba bolesnički krevet udaljiti za 1 metar od ostalih kreveta. Bolesnik ne smije ljubiti djecu u usta. Posteljinu treba zračiti i sunčati. Sunce ubija klice tuberkuloze. Prati ruke i provoditi sve ostale higijenske mjere.

Danas je postavljanje dijagnoze olakšano raznim kožnim probama, pretragama krvi te Röntgenom. Loši stan, slaba prehrana pogoduju širenju tuberkuloze. Danas ima mogućnosti ozdravljenja od tuberkuloze.

Od medikamenata služimo se Streptomycinom, PAS tabletama, Eutison tabletama, uz razna klimatska lječilišta. Važan je svjež zrak, dobra prehrana i sunce. Danas postoji zaštitno cijepljenje djece BCG.

Dr. R. J.

JAVNA ZAHVALA

Uredništvo »Samoborskih novina« primilo je dopis od Gradske željeznice u Zagrebu, koji vrlo rado objavljujemo.

Dne 26. travnja o. g. unesrećena je u Samoboru pri vršenju svoje službe naša kondukterica Durđa Štefel. Ona se pri otkapčanju vagona poskliznula i pala pod lokomotivu, koja ju je zgnječila. S teškim povredama otpremljena je u bolnicu u Zagreb.

Kod tog događaja slučajno se nalazio u blizini samoborski liječnik dr. Vladimir Mogut, koji je unesrećenoj najspremnije odmah priskočio u pomoć. Automehanička škola u Samoboru odmah je samoinicijativno stavila na raspolaganje svoj auto, kojim je unesrećena prevežena u Zagreb.

Samo se toj brzom intervenciji i samosvjesnoj pomoći može zahvaliti, da se unesrećena spasila. Naš radni kolektiv duguje naročitu zahvalnost liječniku dru. Mogutu i Automehaničkoj školi, odnosno njenom direktoru drugu Vagneru za njihovo primjerno držanje.

Direktor: Milan Holjevac

XX. sjednica Narodnog odbora gradske općine Samobor

30. travnja održana je redovna sjednica u prostorijama Gradske vijećnice uz prisustvo 24 odbornika. Sjednici je nadalje prisustvovao tajnik NOK-a Samobor, drug Josip Martinović.

Dnevni red sjednice bio je:

1. Izvještaj s održanih Zborova birača;
2. Nacrt prijedloga rashoda ovog NO-a za 1954.;
3. Razno.

Predloženi dnevni red bio je primljen, a za ovjerovitelje zapisnika izabrani su: Slavko Bišćan i Josip Modrić.

Prije prelaza na prvu točku pročitana je zapisnik posljednje sjednice. Na toj sjednici donijeta je Odluka o dopunskim plaćama službenika ovoga NO-a, koja je trebala stupiti na snagu nakon potvrđivanja po višem državnom organu. Kako NOK Samobor nije prihvatio ovu Odluku, ponovno je ista pretresana i nakon dulje diskusije zaključeno je, da se uz samo neznatne promjene dostavi ponovno na potvrdu. Pošto su prisutni odbornici bili upoznati o izvršenju ostalih zaključaka, zapisnik posljednje sjednice je primljen.

Primljen je i izvještaj, da su održani Zborovi birača u gotovo svim izbornim jedinicama na području gradske općine, osim u IX. izbornoj jedinici. U vezi prijedloga odnosno zaključaka Zborova određeno je, da se isti dostave na razmatranje resornim Savjetima ovog NO-a, kako bi zatim konačnu Odluku donio NO na svojoj narednoj sjednici.

Isto tako zaključeno je, da se potrebni rashodi razmotre na sjednicama sviju Savjeta ovog NO-a, zatim da Komisija za društveni plan i financije predloži konačni nacrt rashoda.

Na kraju sjednice zaključeno je dolirati Osmogodišnjoj školi Samobor Din 20.000 za materialni izlet, a Planinarskom društvu »Japetić« Din 10.000 za odlazak članova na »Pohod tragom V. ofenzive«.

Prije svršetka sjednice zaključeno je, da za vrijeme boravka predsjednika na konferenciji gradova i gradskih općina u Splitu, zamjenjuje odbornik Josip Modrić.

AKCIJA DOBROVOLJNOG DAVANJA KRVI

U ponedjeljak 10. maja 1954. Ekipe glavnog odbora Crvenog križa Hrvatske bila je pozvana u Tvornicu čarapa »Sloboda« radi dobrovoljnog davanja krvi. Tom prilikom je 70 članova radnog kolektiva »Sloboda« i 18 članova radnog kolektiva »Kristal« dalo svoju krv.

Godišnja skupština lovaca

Lovačko društvo »Srna« u Samoboru održalo je 14. ožujka svoju redovitu godišnju skupštinu. Iz izvještaja upravnog odbora vidi se uspješan rad društva, naročito na tamanjenju štetočina. U godini 1953. utamanjeno je što pasa, mačaka, lisica, jastrebova i drugih štetočina 416 kom. i time u velikoj mjeri oslobođeno lovište od opasnog neprijatelja plemenite divljači. Od plemenite divljači odstreljeno je 6 srndača, 148 zečeva i 192 trčke.

Članovi društva učestvovali su na krčenju šumske staze u duljini od 1 km. Nadalje stavljen je pod zabranu (rezervat) kompleks od 6.000 k. j. zemljišta za uzgoj plemenite divljači. Članovi društva prisustvovali su jednom političkom i jednom stručnom predavanju. Svi članovi, koji su stupili u društvo poslije 1. I. 1947., podvrgnuti su lovačkim ispitima i tom prilikom stručna je komisija dala mišljenje, da su svi kandidati završili potrebni stručni znanjem. Nekoliko članova društva primilo je pismena priznanja za zalaganje na promicanju lovstva te izgradnji lovno tehničkih objekata.

Iza diskusije o izvještajima prešlo se na izbor nove uprave, u koju je ušlo 19 drugova. — Za predsjednika izabran je Mijo Krošelj, za tajnika Pavao Kalinić, za blagajnika Pavao Mahović i za lovnika Vladimir Mataušić, ostali drugovi su članovi odbora. Nakon izbora uprave donesen je plan za 1954. Iz plana je vidljivo, da je društvo postavilo zadatak: izgradnju 2 hranilišta i 3 solila za srneću divljač, a na svakog člana kao pojedinca odstrel po 2 psa skitnice, po jednu mačku i 10 grabežljivih ptica. Na trošak članova društva nabavit će se 10 živih zečeva radi regeneracije krvi.

Nakon odobrenja završnog računa za 1953. i prihvaćanja proračuna za 1954. god. skupština je završena.

K. P.

KULTURA I PROSVJETA

Nekoliko riječi u prilog izgradnje gimnazije

U prošlom broju »Samoborskih novina« čitali smo članak »Samoborci i gimnazija«. Nema sumnje, da je članak vrlo aktuelan, budući da tretira vrlo težak i bolan problem, koji tišti sve naše građane, a pogotovo našu omladinu i njihove roditelje, problem koji tišti ne samo naš grad, već i cijelu njegovu okolicu, jer sa cijelog tog područja mnogo učenika polazi zagrebačke škole.

Autor članka vrlo je lijepo prikazao teškoće, koje su kroz dugi niz godina pratile našu omladinu, učenike srednjih škola, koji su kao učenici-putnici svakodnevno odlazili u Zagreb radi pohađanja srednjih i srednjih stručnih škola.

Mnogi su naši građani svjedoci, koliko su prepatila njihova djeca, koja su se iz dana u dan morala ranò dizati, te kasno poslije podne ili tek navečer se vraćati kućama. Svatko zna, da je to vrlo teško i naporno, naročito u zimsko doba, kao i u vrijeme rasta i razvijanja, kada bi najviše trebalo da organizam ima dosta urednog sna i normalnu i redovitu ishranu. No, to se kod učenika-putnika nije nikako moglo postići, jer su uvijek, tek kasno poslije podne dolazili kućama na ručak, odnosno na večeru, i to toliko premoreni i iscrpljeni, da su jedva primali te obroke, a kamoli da bi još savjesno i nesmetano izvršavali svoje redovite školske dužnosti.

Stoga nije nikakvo čudo, da je vrlo malen postotak učenika-putnika završio svoje školovanje.

Nakon Oslobođenja to se pitanje zaslugom naše narodne vlasti znatno popravilo u toliko, jer je u Samoboru otvorena Sedmogodišnja škola, koja je prerasla u Osmogodišnju školu, te je na taj način omogućeno da barem jedan dio naše mladeži ima školu u mjestu stanovanja.

Ali, iz Samobora i bliže okolice još uvijek veliki dio omladine svakodnevno putuje u Zagreb, gdje pohađa više razrede gimnazije ili druge srednje stručne škole, pa se i danas ponavlja isto, što se je događalo u prošlosti, t. j. da se djeca rano ustaju, putuju, gladuju, dolaze kasno kući, gube mekoliko sati dnevno na putovanju i čekanju tako da nije ni čudo, što mnogi nemaju zadovoljavajući uspjeh u školi.

Da bi se to popravilo, svakako bi bilo najbolje rješenje otvaranje potpune gimnazije u Samoboru.

Mnogi kažu, da je nemoguće, jer nema za to prostorija navodeći primjer naše Osmogodišnje škole, koja radi pod vrlo teškim uslovima, jer njene prostorije nikako ne odgovaraju ni prostorno ni higijenski za izvođenje nastave, koja bi doista bila na visini.

Svakako, da za otvaranje potpune gimnazije treba velika i moderna zgrada sa 14 do 16 učionica, sa posebnim predavaonicama za prirodopis, fiziku i kemiju, sa prostorijama za kabinete, zbirke i knjižnice, sa velikom zbornicom, kao i sa prostorijama koje su potrebne jednoj modernoj školi: gimnastička dvorana, sala za primanje roditelja, dvorana za školske svečanosti i t. d.

Za gradnju takvog velikog objekta i za sprovođenje toga u djelo trebalo bi čekati još barem 2 do 3 godine, što je razmjerno kratko vrijeme, da se odredi gradilište, da se naprave nacrti, da se nabavi materijal, te da se osiguraju svi sredstva i radna snaga. Svakako bi u toj velikoj i korisnoj akciji učestvovali i rado davali dobrovoljne radne satove svi slojevi naših ljudi, jer bi znali da gradimo prosvjetnu i kulturnu ustanovu, u kojoj bi se školali naši sinovi i kćeri.

Uvjereni smo, da bi svaki otac i svaka majka bili sretni i zadovoljni, kad njihova djeca ne bi trebala više putovati vlakom u školu. Koliko bi otpalo teškoća i briga i djeci i roditeljima, kad bi bilo prilike da do velike mature mogu sticati znanje i pripremati se za život u mjestu stanovanja. Zaista je krajnje vrijeme da se učini nešto u tom pogledu.

Svakako da bi se sa otvaranjem gimnazije išlo postepeno, svake školske godine otvarao bi se po jedan viši razred, te bi prema tome kroz 4 godine imali prve velike maturante.

Sada se kod nas u Samoboru pruža prava prilika za otvaranje viših razreda gimnazije i to u prvom redu zbog toga što ove školske godine imamo u našoj Osmogodišnjoj školi 3 odjeljenja osmih razreda sa 100 učenika.

Ako od toga broja odbijemo jedan dio omladinaca i omladinke, koji će otići u zanat ili u druge srednje stručne škole, kao i one, koji ne će nastaviti školovanje, sa mnogo vjerojatnosti možemo postaviti prognozu, da će ih bar 50 do 60% nastaviti školanje u višim razredima gimnazije.

Postavimo pitanje: Koliko bi ovih učenika — putujući u Zagreb — stiglo do velike mature?

Sa sigurnošću možemo dati odgovor: Vrlo malo!

A kada bi ti učenici imali školu u mjestu stanovanja, sigurno da bi gotovo svi u redovitom roku uspješno položili veliku maturu.

Stoga je od neprocjenjive važnosti da pomogne mo učenicima sadašnjih VIII. razreda naše Osmogodišnje škole, pa da mjerodavni pronađu dvije prostorije, kako bi već najesen ova naša omladina pohađala V. razred gimnazije.

Svakako da bi odmah trebalo potaknuti i grad-

nju nove gimnazijske zgrade. U tu svrhu trebali bi građani, osobito roditelji kojih se to najviše tiče i koji su za tu stvar najviše zainteresirani, postavljati zahtjeve na lokalnu narodnu vlast kao i na masovnim sastancima, da bi se sa gradnjom gimnazijske zgrade otpočelo što prije. Neposredno rukovodstvo imao bi poseban odbor, u koji bi ušli predstavnici narodnih vlasti, nastavnika, roditelja i ostalih građana.

Uvjereni smo, da će za ovu stvar naša narodna vlast dati i sada svoj dio, kao što je to uvijek do sada činila, jer bi se otvaranjem potpune gimnazije u Samoboru izbjeglo guranje u propast čitave generacije naše omladine, već bi joj se utro put, kojim bi mnogo lakše i sigurnije kročila na korist naše socijalističke zajednice.

Prof. M. G.

Na vrijeme se osigurajte

UGLJENOM LIGNIT
(VELENJE)

uz popust i dostavu u kuću. — Predbilježbe i uplatu vrši
„VRATNIK“ — trgovačko poduzeće — SAMOBOR
PRODAVAONICA BR. 1 — PERKOVČEVA UL. 16

Veče baleta u Samoboru

4. o. mj. imali su Samoborci priliku vidjeti u dvorani »Narodnog doma« Veče baleta, koga su izveli članovi baleta zagrebačkog kazališta Silvija Hercegija, Nada Mihajlović, Rudolf Zupčić, Đuka Herceg i Zlatko Voženilek. Na klaviru je pratila Tatjana Roje, student zagrebačkog Glazbenog zavoda. — Osim Zlatka Voženileka, Samoborci su upoznali umjetnike još u ožujku o. god. Umjetnici su nastupili s novim programom. Svaka točka bila je sa oduševljenjem primljena od publike i predstavljala pravi umjetnički užitek. Te večeri opet smo vidjeli vanredno savladanu baletnu tehniku uz odličan baletni izraz. Sve u svemu, umjetnici su i sada svojom umjetničkom izvedbom osvojili samoborsku publiku. MaBo

Predavanje o kulturi i „kulturi“
(Formiranje kulturne ličnosti)

U utorak 18. svibnja održat će predavanje u »Narodnom sveučilištu« u Samoboru, predsjednik Prosvjeta za nauku, prosvjetu i kulturu NRH, rektor akademije za kazališnu umjetnost dr. Josip Škavić, o temi: »Kultura i »Kultura« (Formiranje kulturne ličnosti).

Početak predavanja je u 18.30 sati u kino dvorani »Narodni dom«. — Pozivaju se građani da tom interesantnom predavanju prisustvuju u što većem broju.

Gostovanje studenata

Akademije za kazališnu umjetnost

U petak 21. svibnja gostovat će u Samoboru studenti kazališne umjetnosti s vrlo duhovitom francuskom komedijom »Zamor« od Žorž Nevea, poznatog francuskog književnika. Samoborci su inali prilike u dva navrata upoznati kvalitetu glume studenata Kazališne akademije u Držićevu komadu »Skup« i u Šekspirovu »Mnogo vike ni za što« pa će vjerojatno i ovom komedijom biti zadovoljen ukus samoborske kazališne publike. Početak u 20 sati. Pretprodaja ulaznica kod Ivice Sudnika i na blagajni istoga dana 1 sat prije početka. Uprava

Uspjela priredba đaka
Narodne osmogodišnje škole

Učenici Narodne osmogodišnje škole u Samoboru izveli su svoju priredbu s vrlo dobro uvježbanim i bogatim rasporedom na dane 7. i 8. svibnja. Uz zorno pjevanje i narodne plesove izveli su đaci i komediju »Postolar i vrag«. Kod uvježbavanja učestvovali su gotovo svi nastavnici škole i zbog toga uspjeh nije izostao. — Po prvi puta u tehničkom dijelu priredbe učestvovali su i roditelji đaka, pa se toj okolnosti ima zahvaliti za tako veliki moralni i materijalni uspjeh.

Baš ova priredba je dokaz kako je moguća i potrebna uska saradnja Zajednice doma i škole i u buduće ta saradnja bit će vjerojatno još više

korištena. — Jedan opširniji osvrt na kvalitetu priredbe nije moguć obzirom na bogat raspored (15 točaka), ali se može reći, kako za svaku pojedinu točku, tako i za cjelinu, da je kvalitetno uspjela iznad očekivanja. Upravo se dobiva dojam, da su naši đaci pravi umjetnici u minijaturi, dok se za nastavnički kadar može reći bez pretjerivanja, da su dobri režiseri.

Čisti prihod priredbe namijenjen je za materialno putovanje đaka u ovoj godini. Moralni i materijalni uspjeh priredbe je neka vrsta zadovoljstina i priznanja nastavnicima i đacima, dok su građani za svoj novac za uzvrat primili kulturni užitek. MaBo

Izložba slikara Samoboraca

Uoči Prvog svibnja bila je u Gradskom muzeju svečano otvorena treća izložba radova slikara-Samoboraca: Nikice Reizera, Zlatka Price i Anice Reizer-Muačević. Otvarajući ovu kulturnu manifestaciju upravitelj Gradskog muzeja Sudnik istakao je radost, što umjetnici na svojim slikama obrađuju samo motive iz našeg Samobora. — Svi ti krajolici, portreti, folklor i motivi — sve to prikazuje umjetničkim, revolucionarnim, savremenim načinom naš Samobor. Izlazu se čitavi nizovi »samoborskih« slika, njima se propagiraju ljepote i karakteristike našega kraja, naših ljudi, a skorih dana i čitava jedna kolekcija tih samoborskih slika Zlatka Price odlazi na put velike izložbe u Južnu Ameriku.

Zatim je dr. Albert Georgijević uz značajno predavanje o umjetnosti proglasio izložbu otvorenom, a veliki broj prisutnih s velikim zanimanjem počeo je razgledavati izložene radove. — Slike (ulja i bakropisi) Nikice Reizera čine na gledaoca snažan dojam. Tu odiše lirska nota puna melodičnosti i topline, uvjerljivo naglašena u Mirmovečkim krajolicima. Od radova Anice Reizer-Muačević gledaocima se svidao »Interieur« — slika, koja na prvi pogled djeluje svojim tobože nemarno nabačenim bojama na platnu, a da se nakon kraćeg promatranja uoči savršen sklad boja i oblika, iz kojih zrači intimnost slikareva atelijera.

Govoriti o slikama, ili bolje o baratanju bojama slikara Zlatka Price nije baš lagana stvar. Bilo je posjetilaca, koji su oduševljeno promatrali ta djela. No bilo je i »malograđana«, koji su bili zaplašeni Pricinim burnim izražavanjem živih boja, miješanjem toplih i hladnih tonova vrlo smjelih linija i oblika. — Svakako treba imati na umu činjenicu, da je slikarstvo kao grana umjetnosti u nekoj stalnoj trci s općim progresom svijeta, i tu se postavlja pitanje dokle će to ići, ili su to samo neka privremena traženja slikarskog izražavanja.

Svakako je ova izložba djelovala vrlo odgojno na posjetioce, koji se na taj način sve više upoznavaju s raznim granama umjetnosti. — Izložba je bila otvorena od 30. travnja do 10. svibnja, a posjetio ju je veliki broj Samoboraca, a također i zagrebačkih izletnika.

IZ ZAVODA ZA SOCIJALNO OSIGURANJE

Sve više zadataka

U prošlom smo broju javili da je 30. ožujka održana glavna godišnja skupština Zavoda za socijalno osiguranje. Izveštaj o radu Zavoda podnio je predsjednik izvršnog odbora, drug Juraj Zorman.

U početku svoga rada Zavod je preko skupštine izvršnog i nadzornog odbora te raznih komisija trebao da rješava veliki broj zadataka. Trebalo je preuzeti poslovanje od poduzeća i ustanova, preuzeti poslovanje iz Republičkog zavoda bez potrebnog administrativnog aparata, inventara i t. d.

Sada je u Zavodu zaposleno 10 službenika, koji su osim trojice, tek tokom godine počeli raditi u službi socijalnog osiguranja. Uprkos svih tih poteškoća, rad se konsolidirao i sada teče normalno. S Domom narodnog zdravlja sklopio je Zavod ugovor za naplatu usluga. Za svaki ambulantski pregled Zavod plaća 65 Din, za bolnoopskrbni dan proveden u roditelju 450 Din, i za zubarske radove se cijena kreće od 65 do 300 Din.

Uz Dom narodnog zdravlja u Samoboru rade ambulante u Rudama, Sv. Nedjelji i ambulanta sa stalnim liječnikom u Bregani. U ambulantiama u Sv. Nedjelji i Rudama ordinira jedamput tjedno liječnik iz Samobora, a u Bregani i Kraljnovici 2 puta zubar iz Samobora. Uočeno je, da ima osiguranika, koji bolovanja nepravilno iskorištavaju.

Iz mjesečnih statistika vidi se, da broj oboljenja u pojedinim poduzećima varirava prema poljskim radovima ili sezonskim radovima u poduzeću. Našlo se osiguranika, koji su za vrijeme bolovanja radili kod kuće, a u nekim poduzećima kao »Samoborka« i »Naprijed« ima u odnosu na druga poduzeća najveći postotak oboljenja u XII. mjesecu, kad kod njih nije sezona rada. — Kroz cijelu prošlu godinu bilo je na bolovanju do 7 dana 4.049 osiguranika, a to znači, da je prosječno svaki osiguranik bio na bolovanju na teret svog poduzeća. Ta bolovanja iznose ukupno 21.898 dana, za koja su poduzeća isplatila 6.414.145 dinara. — Na bolovanju preko 7 dana bilo je 2.124 osiguranika sa ukupno 40.832 dana, za koje je isplaćeno na teret Zavoda 12.547.875 dinara. Za razna ortopedska pomagala isplaćeno je 1.312.070 dinara.

Kako u našim poduzećima nisu najbolje uređene sanitarno-zaštitne mjere, to dolazi do velikog broja nesreća na poslu. Prošle godine je bilo ukupno 110 nesretnih slučajeva ili 2.75% od ukupnog broja osiguranika. Najveći broj nesreća bio je u poduzeću TDM »Bregana«. — Na klimatska i kupališna liječenja upućena su 102 osiguranika, od toga 42 radnika, 25 službenika i 35 penzionera i članova porodice.

Na ima dječjeg dodatka isplaćeno je u 1953. godini 59.354.275 dinara. Na području našeg Zavoda ima 1.177 korisnika dječjeg dodatka s 2.287 djece, za koje se isplaćuje mjesečno 4.550.109 dinara. Prilikom revizije je utvrđeno, da je bilo osiguranika, koji nepravilno primaju dječji dodatak. Dio krivnje za to snose narodni odbori općina, koji ne posvećuju dovoljno pažnje kod izdavanja potvrda o zajedničkom kućanstvu, o rođenju djeteta, imovinskom stanju i t. d.

Od 1. travnja o. g. naš Zavod donosi rješenja iz mirovinsko-invalidskog poslovanja. Osim toga predan je od Republičkog zavoda izvjestan broj zahtjeva za mirovinu, koji su kod njega zaprimljeni tokom 1952. i početkom 1953. god. Prošle godine Zavod je primio 142 zahtjeva za mirovinu. Zahtjevi su nekompletirani, tako da se ne mogu riješiti. Radni staž se kod mnogih zasniva uglavnom na izjavama svjedoka, tako da ih je u prošloj godini saslušano ukupno 320. U toku godine riješen je 71 invalidsko-mirovinski predmet. — Poslovi oko utvrđivanja radnog staža po izjavama svjedoka, za radne knjžice prenešeni su iz nadležnosti Republičkog zavoda u nadležnost našeg Zavoda. U vezi s tim, zapisnički je saslušano 419 svjedoka.

U prošloj godini su ostvareni prihodi od ukupno 49.726.694 dinara. Višak prihoda nad rashodima iznosi 2.935.982 dinara. Prema zaključku skupštine od toga viška 60% se stavlja u rezervni fond, 20% u fond za samostalno raspolaganje i 20% u fond za unapređenje zdravstvene službe. — O radu Zavoda vođena je opširna diskusija. Zaključeno je, da članovi skupštine stalno polažu račun svojim biračima, te da o tome sindikalne organizacije vode više brige.

Kako bi se radnicima i službenicima, koji rade prije podne, omogućilo da i poslije podne dođu u ambulantu, zaključeno je, da se poduzmu sve mjere, kako bi ambulanta radila i poslije podne. Time bi liječnici bili oterećeni, a pregled bi bio kvalitetniji.

Samoborci u šali, priči i anegdotalama

Sličice sa nekadašnjeg magistrata

NIJE SAMOBORSKI SUDEC ŠOŠTAR

Kod našega suda bio je dugi niz godina namješten kao aktuar F. Š. U saobraćaju sa strankama bio je uvijek važan i upravo dostojanstven, pa su ga stranke »preštimalavale« poput samog »poglavitog«.

Jednoga jutra, po svom običaju, pripremao je naš Š. u sudnici spise za rasprave od toga dana. Na tornju je otuklo 8 sati. »Poglaviti« se još valjškao u svom stanu u samoj sudskoj zgradi, jer prije devete i onako nije započimao sa ogluhama.

Kad za čas, iza osam, čuje se na uredovnici kuc... kuc...

— Napred! — glasno će Š., a da nije skidao očiju sa svojih spisa.

U sobu uđe stariji gospodin sa »vikikom« na nosu i on će već od vratiju: Dobro jutro! Gdje je gospodin sudac?

Kad je to čuo Š., tada tek baci pogled na došljaka, a taj bi se pogled mogao nazvati prije svim drugim epitetima, nego »mili« i »ljubazni«.

— No, slušajte! A kaj vas, prosim lepo, briga, gdje su gospon poglaviti?

— Moram s njime razgovarati, — nepoznati će, a to je bilo upravo dovoljno, da je Š. upravo plavuo punim gnjevom:

— No čujete! Kak se vi to spominat? Kaj vi mislite morti, da je samoborski sudac šoštar i da mam ob osmi vuri mora početi delati i ze strankami se natezati? Kaj?

Došljak je bio u čudu, malo se jače nakašlje:

— Ali ja sam x. y. Dolazim iz Zagreba od Zemaljske vlade, da obavim pregled suda...

Kad je to čuo naš F., skoči sa stolice kao da ga je tko šilom »piknul« i stane se poput britve klanjati pred doktorom od Zemaljske.

— Ilustrissime! Naj oprostiju! Poglaviti buju odmah došli. Baš ov čas prešli su malo na plac.

Naj dostoju zeti mesto. Ja bum taki poiskal poglavitega...

I odjuri Š. kao strijela u sučevu spavaonicu sve bez kucanja i poviče:

— Naj se, za pet ran božih hitro staneju! Došel je illustrissimus doktor x. y. od Zemaljske. Sam ga je vrag baš denes donesell! Sedi tam v sobi i čeka kak furija na nih...

Posve naravno, da je samoborski sudac za čas bio u uredovnici i ako nije »šoštara«. Inspektor mu je ispričao mali incident s preravnim Š-om, koji je pred samim njim tako odlučno branio svoga »poglavitoga«.

IZ PUBINE TORBE

Imao jednom Puba jednu pucicu po imenu Maricu. Nekom zgodom malo su se posvadili pa će mu Marica:

— Čuj, Puba, ti si pes...!

— O, sjajno, — odmah prihvaća Puba, bez uzrujanja: Dobro, ti veliš, da sem pes. Ti si pak Marica, a znaš onda, kaj smo mi dva skupa: pes-marica...

Desetak Židova-emigranata hrani se u Pubinoj gostionici. Gazda ih nekako »tenko« hrani, a ljudi su naučeni dobroj košti. Tako će jednom jedan gost pri kraju objeda pozvati Pubu i reći će mu:

— Gospodin šef, (ta je titula Pubi jako imponirala!) ja bi htio kompota!

— I ja! — bio je najkraći Pubin odgovor i više nije nitko od gostiju poželio nešto što se nije serviralo po »spisku«.

U istu Pubinu gostionicu dođe nakon bolesti prijatelj Mito pa ga upozori, da bi htio nešto jesti, ali da ne smiju biti teška jela s obzirom na liječničke upute.

— Dragi Puba, ja moram jesti nešto laganoga.

A Puba odmah poviče kelnerici: Sofika, donešite na stol porciju perja od kokoši...

Šale iz kajkavskih krajeva

ZAR SE ONA NE BROJI?

— Komaj smo se oženili, a već si tak ohladel. Kaj ti se, morti, ne dopadam?

— Kaj mi se ne bi dopala, ali mi je tvoj otac obećal dve krave, a dal mi je samo jednu.

— Tak?... A kaj sem ja niš?...

POJEDNOSTVNIO

Učitelj zada učenicima domaću zadaću, u kojoj će oni opisati za svaki dan u prošleme tjednu po jedan svoj doživljaj.

Mali Jurica napiše ovako:

»V nedelu na večer sem rezbil tatekovu vuru, i onda sem bil harjen v ponedelek, tork, sredu, četrtek, petek i sobotu«.

IZ ZOOLOŠKOG VRTA

Čuvar pokazuje publici životinje i kad dođe do udava, reče:

— A ovo je udav, boa constrictor. U stanju je pojesti i čitavoga prasca za jedan obrok.

Uto se začuje iz pozadine pljašljiv ženski glas: — Francek, nejd mu preblizu!

Kratke šale

— Čuju, gospa suseda, ali bi ja mogla svoj kolač vu vašoj mašći speći, pak bi zato drugi put vi mogli svoju šunku v mojem zelju skuhati?

— No, baš si lepo zgledal, gda si v jutre onak pijan z bertije doma došel!

— Pak je prav, Malča, em je glavno, da se ja tebi zdopadam!

— Čujte, sused, kaj si ne popravite krova? Em vam dežd v hižu curi!

— Em vre, sused, ni moči popravlati, kajti dežd curi.

— No je, pak ga morate popraviti, gda je lepo vreme!

— Onda ga pak ni potrijebno popravlati, kajti onda v hižu črez krova niš ne curi!

— To je zbilam već preveč! Nikak nemram razmeti, kak moreš tak dugo ostati v bertiji!

— Če ne razmeš, stara, onda rajše čkomi!

— Zakaj si, Matek, celi pretpoklan kebu glaucal?

— Zato, kajti je zutra prošćejne, a ja ne bi štel, da morti gdo otrovajne krvi dobi.

— Moj šmrklivec ima jako dobru glavul!

— Kak znaš? Em još nejde v školu!

— Ščera mu je na glavu s krova črep opal, a na glavi mu se baš niš ne pozna!

— Gospon doktor, bi lepo prosil, da bi taki k meni domom došli. Moj Pepek je ze strehe opal, pak si je, kak mi se vidi, ruku ftrgel.

— A jeste li već što učinili?

— Jesem, gospon doktor, kak ne! Taki sem babu spreharil, kaj na dečeca ni bolje pazila!

— Gospon, će mi računa ne platiju, pak će brez penez doma dojdem, bu me gazda tukel.

— A zašto nije s računom došao tvoj gazda, da mu rastumačim, zašto ne mogu danas platiti?

— Ni se vufal, gospon. Kajti, če bi on bez penez doma došel, bi ga gazdarica tukla!

Dođe neka žena u ambulantu i potuži se liječniku na boli u želucu. Liječnik joj stavi pod pazuh toplomjer i ode na trenutak iz sobe. Kad se vratio u sobu, žene nije bilo.

Nakon nekog vremena eto te žene opet:

— Prosim ih lijepe, gospon doktor, da bi mi dali ono vračvo, kaj se pod pazuv meće. Od nega mi je taki bilo lakše, samo se ščera rezbiło, pak bi štela novo.

— Sem čul, da si poziva pred sud dobil.

— Je! Kum Joža tuži suseda, a ja mu bum svedok. Bum prisegel.

— A kaj buš prisegel?

— Ne znam. Bu mi vre kum povedal.

— Čujte, kumek, kulike je još do štacije?

— Ni dugo, gospon. Dok tu lulu spuším, ste tam.

— A kak duge pušite tu lulu?

— Kak gdal!

Samoborski planinari u pohodu tragom V. ofenzive

Na godišnjoj skupštini Planinarskog društva »Japetić«, održanoj 24. travnja, drug Franjo Kordić predložio je, da planinari Samobora u okviru proslave 80-godišnjice osnivanja Hrvatskog planinarskog društva, mjeseca lipnja krenu na izlet u planine Bosne i Hercegovine i to na mjesta gdje se odvijala V. neprijateljska ofenziva, kako bi na ovakav način uz planinarski pohod posjetili slavna mjesta iz NOB-e i ujedno odali počast hrabrim borcima, koji su u toj ofenzivi položili živote za oslobođenje naše domovine.

Ovaj prijedlog je od svih prisutnih planinara jednoglasno i s oduševljenjem prihvaćen.

OSVRT NA V. NEPRIJATELJSKU OFENZIVU

Borbe u IV. ofenzivi, koje su se odvijale na području: Dinara—Neretva—Sarajevo—Banjaluka—Sisak—Karlovac—Gospić—Knin, bile su vrlo oštre i teške.

Prelaskom na teritorij Crne Gore i Sandžaka bilo je kraće mirovanje. Trebalo je prebaciti veliki broj ranjenika preko teško prohodnog terena i ujedno se pripremiti za izvršenje druge faze pokreta, prelaz u Metohiju i centralnu Srbiju.

Ali neprijatelj nije sjedio skrštenih ruku. Viđeci, da nije mogao uništiti jedinice NOV, on je vrlo brzo i iznenadno pripremio svibnja mjeseca 1943. god. V. ofenzivu protiv operativne grupe NOV.

To je u stvari bilo produženje IV. ofenzive, pošto se neprijatelj pregrupirao i uveo u borbu nove snage. Nijemci su iz oblasti Sarajeva koncentrirali trupe prebacivanjem kamionima preko Višegrada u limsku dolinu i svu je posjeli. Pravac Nikšić—Podgorica zatvorili su Talijani. Sa strane Peći i Novog Pazara Nijemci su uveli u borbu 2 nove divizione i posjeli sektor Berane—Andrijevica—Kolašin. U prvom poduzetom pokretu k Morači i Limu naišle su jedinice NOV na vrlo žestok otpor neprijatelja.

U ovakvoj situaciji prelaz preko Peštara k Ibarskoj klisuri bio je vrlo riskantan. Usmjerene jedinice prema Istoku morale su se vratiti natrag, ali je neprijatelj brzim prebacivanjem trupa iz Mostara i Sarajeva zatvorio pravce Nevesinje—Kalinovik i Gacko—Foča, duž rijeke Sutjeske.

Na ovakav način neprijatelj je strategijski potpuno opkolio jedinice NOV, i to opkoljavanje prelazilo je u taktičko stezanje.

Prilike na tom sektoru bile su vrlo slabe, na terenu nije bilo hrane, a djelovanje brojne neprijateljske avijacije i topništva bilo je sve jače. Prema tome, na tom terenu se nije moglo ostati i trebalo se probiti iz tog obruča. Odlučilo se u pravcu prodora Maglič—Zelengora—Jahrcina—Istočna Bosna kao taktički najlakši smjer. U Istočnoj Bosni bila su jaka partizanska uporišta i moglo se naći dovoljno hrane.

Probijanje je išlo dosta teško. Kanjonski tokovi rijeka otežavali su brze pokrete jedinica i prenošenje ranjenika. Neprijatelj je pripremio vrlo lukavu taktiku. On je zaposjeo kanjone i planinske prelaze, tako da su se isti morali probijati i pod vrlo teškim okolnostima osvajati.

Ipak u tom probijanju postojala su dva karakteristična momenta: prvo, pravovremeno zaposjedanje u pravcu probijanja planinskih prelaza na Magliču, čime je bio osiguran prelaz preko najteže planine, a drugo, zaposjedanje bočnih položaja kod Velikih i Malih Bara u pravcu Gacko—Foča.

Pored tih bočnih položaja prošle su dugačke kolone partizanskih jedinica. Bočnu zaštitu imala je Druga dalmatinska brigada, koja je nečuvanim junaštvom, izložena strahovitoj neprijateljskoj vatri i neprijateljskim napadima, izdržala na svom položaju.

Probijanje su izvršile: Prva, Druga i Sedma divizija, a u pravcu probijanja bile su 3 neprijateljske linije: na Sutjeski, Zelengori, na relaciji Foča—Kalinovik i Višegrad—Sarajevo. I usprkos jakim neprijateljskim snagama, operativne grupe su izvršile probijanje porazivši neprijatelja, pretrpivši pri tome osjetljive gubitke, naročito od neprijateljske avijacije.

Treća divizija bila je zaštitnica udarne grupe. Za izvršenje ovog zadatka ona se žrtvovala. Njoj nije uspelo, da se probije s glavninom. Podvojeni u manje grupe neki dijelovi divizije probili su se prema Hercegovom i Crnoj Gori.

Maglič, Sutjeska, Zelengora su veličanstveni spomenici, koji govore o naporima i junačkoj borbi naših naroda u Petoj neprijateljskoj ofenzivi.

PLAN POHODA

Planinari Samobora spremaju se na pohod »Tragom V. ofenzive« sa željom i ciljem, da prođu našim slobodnim planinama, koje su s toliko ljubavi

pružale sigurno utočište našim napaćenim narodima u borbi za željno očekivanu i izvojevanu pobjedu.

Foča — izlazna stanica. Oveće bosansko mjesto na Drini. Polazna točka za sve udaljene i nepoznate planine, čiji početni obronci nestaju u dubokim gudurama legendarne Sutjeske i brze Drine.

Iz Foče se kreće do Broda na Drini, zatim kroz sela Alačić, Predjel i Igoč, na Sutjesku do sela Čureva, koje se nalazi na podnožju Vučeva.

Vučevo — 1.591 m — je važno mjesto u toku V. ofenzive oko zauzimanja položaja, jer je odavle neprijatelj mogao zatvoriti prijelaz preko Sutjeske, a koju situaciju je u zadnji čas spasio Sava Kovačević i time osigurao probijanje jedinica NOV-e.

Iz Čureva slijedi uspon kroz Ždrijelo, usjeklom zabijenom u šumovitim obroncima između Vučeva i Snježnice. — U Ždrijelu je spilja, u kojoj je bio Vrhovni štab s drugom Titom. Ovuda

Sport

TENIS

OSVOJENO DRUGO MJESTO NA TURNIRU PAROVA

U nedjelju 9. o. mj. održan je u Podsedu teniski turnir parova za prelazni pehar TK Podsed. U natjecanju je sudjelovalo 7 momčadi iz Zagreba, Samobora i Podsedu. Za TK »Samobor« nastupili su: Ivica i Marijan Urli, koji su do ulaska u finale pobijedili momčadi TK »Pivovare« i TK »Podsed«, dok su se u finalu sreli sa TK »Metalac« iz Zagreba.

U ravnopravnoj igri, naš par je izgubio sa 6:4,8:6 i time osvojio drugo mjesto, što je veliki uspjeh. Pobjeda je pripala starijim i iskusnijim igračima, koji su imali još tu prednost, da se nakon polufinala u kojem su pobijedili TK »Rade Končar« odmaraju, dok je naš par odmah iz polufinala morao nastaviti igru u finalu. Marijan Urli imao je još tu nesreću, da mu je u igri s Podsedom pukla rama i žica, tako da je s razlupanom reketom morao nastaviti daljnje igranje na turniru.

Igra između našeg para i para TK »Metalac« bila je vrlo lijepa, dostojna jednog finala. Naši su ušli u finale dosta nervozni, jer su imali pred sobom vrlo jake i poznate igrače Skalickog i Heinricha. Tako se dogodilo, da je TK »Metalac« u I. setu vodio sa 5:1, kada su se naši trgli i izravnali na 5:4. U drugom setu je naš par vodio sa 6:5, ali tu prednost nije znao iskoristiti.

Naš par Ivica i Marijan Urli igrali su vrlo lijepo i pametno, tako da je bilo teško uvjeriti Zagrepčane, da su oni tek četrnaestogodišnji pioniri.

PRVI INTERNACIONALNI SPORTSKI SUSRET U SAMOBORU

TK »Samobor« — »Verksportverein«, Liezen, 23. svibnja.

Na dan 22. svibnja dolazi nam u goste iz Austrije »Verksportverein«, Liezen. Za naše goste nastupit će 7 igrača i to: Häusler Maria, Engler Emil, Aigner Gert, Gamsjäger Franz, Goldschmidt Leopold, Lindmayer Sepp i Postl Franz.

Igre će započeti u nedjelju 23. o. mj. u 9 sati.

Pozivamo sve prijatelje teniskog sporta, da prisustvuju ovom prvom internacionalnom sportskom susretu u Samoboru.

KUGLANJE

7. o. mj. odigrana je prijateljska utakmica domaćih klubova »Radnika« i »Zanatlije« sa po dvije momčadi. Takmičenje je započelo 30. IV. u čast Prvog maja. U ovom susretu momčad »Radnika« ostala je premoćan pobjednik nad svojim protivnikom »Zanatlijom« s razlikom od 37 čunjeva u svoju korist

»Zanatlija« A — »Radnik« A 319:308
»Radnik« A — »Zanatlija« B 288:240

U nedjelju odigrana je prijateljska utakmica s momčadi »Komunalca« I. iz Karlovca i domaćeg kluba »Radnik«, u kojoj su domaći pobijedili goste s razlikom od 24 čunja. Tom prilikom održani su prigodni govori, u kojima je naglašena potreba što češćih susreta, koji treba da služe što čvršćem zbliženju između klubova i što jačem razvijanju sporta uopće.

su se probijale kolone ranjenika pod najtežim uvjetima — borbe i gladi. Od Ždrijela se proslijeđuje na sjenokoše Hadžića ravni, odakle se pruža pogled na guste šume Peručice, iznad koje vire okomiti kameni zidovi Magliča i u daljini zeleni obronci Zelengore. Sa Hadžića ravni put nas vodi dolinom Poljane, podno Rujevca, do Stubice, koja leži strmo iznad Mratinjske doline.

Maglič — 2.389 m. Iz Stubice počinje uspon na vrh Magliča, najviši vrh Bosne, s kojega se pružaju vidici na sve strane. S vrha Magliča sila na Trnovačko jezero, koje je uklješteno među Magličem, Biočem i Volujkom. S Trnovačkog jezera uspon na vrh Volujka, s povratkom na Trnovačko jezero. Odavde preko Suhe Jezerine do Suhe, mjesta na obali Sutjeske, sve do Tjentišta, gdje su se za vrijeme V. ofenzive odigravale najžešće borbe. Malo više Tjentišta, pokraj ceste, nalazi se zajednička grobnica 840 boraca, a gore na Košuru, niže nekadašnjeg sela Krekova, koje je izbrisano sa zemljine površine, nalazi se grob Save Kovačevića. Iz Tjentišta slijedi prelaz preko Sutjeske u selo Mrkalje preko Popovog mosta u Predjel u selo Alačić dalje u Brod na Drini i u Foču.

NOGOMET

VIJESTI IZ NK »SAMOBOR«

Nakon kratkih prekida odigravanja utakmica Međusavezne lige, zbog nevremena i prvomajske proslave, u nedjelju 16. V. nastavlja se potpuno XVIII. kolo s ovim rasporedom:

Oroslavje: »Tekstilac« — »Samobor« (seniori i juniori);
Karlovac: »Slavija« — »Turbina« — derbi susret domaćih rivala;
Dugaresa: »Dugaresa« — »Bjelovare«;
Jaska: »Jaska« — »Jedinstvo«;
Sisak: »Metalac« — »Zagorac«;
»Borac« (Virovitica) u ovom kolu slobodan.

O vremenu polaska u Oroslavje i sve ostalo bit će igrači obavješteni posebnim biltenom.

U nedjelju na utakmici u Oroslavju ne će više nastupiti Željko Kranjčec, koji je zatražio istupnicu iz kluba, a Uprava kluba udovoljila je njegovoj molbi. Primijetiti je da postupak istoga u ovom času, kad njegov klub odigrava odlučujuće utakmice za opstanak u ligi nije na mjestu, i on je trebao uslijediti, ako je to već njegova želja onda, kada bi sa svojom momčadi dovršio prvenstvo i pomogao zajednički bolji plasman i opstanak u ligi.

Međutim na nedjeljnoj utakmici nastupit će nakon dulje stanke ponovno Vlado Šuflaj i Mirko Bošnjak, koji su se vratili u klub i značit će naročito pojačanje i samopouzdanje u sadašnjem stanju momčadi. To naročito vrijedi za iskusnog i dugogodišnjeg igrača Bošnjaka, koji je uvidjevši momentalno stanje momčadi i za njezino sređenje nastavio s igranjem i opet će biti stup momčadi.

Upozorujemo članove klubova NK »Samobor« i NK »Dinamo« da uplate svoju članarinu svake nedjelje u prodavaonici Narodne štampe, Perkoveva ulica 1.

—dk—

JAVNA ZAHVALA

Uprava Narodne osmogodišnje škole u Samoboru, ovim putem zahvaljuje svima, koji su bilo u kom obliku doprinijeli svoj obol za moralni i materijalni uspjeh školske priredbe.

Uprava

ZANATSKA KOMORA ZA KOTAR SAMOBOR

Broj: 109-1954.
U Samoboru, 8. V, 1954.

OBAVIJEST

Zanatska komora za kotar Samobor, kao predstavnik privatnih zanatskih poslodavaca, sklopiła je dana 6. svibnja 1954. Kolektivni ugovor sa predstavnicima Sindikalne podružnice zanatskih radnika i namještenika kod privatnih poslodavaca.

Ugovor može svaka zainteresirana stranka dobiti na uvid u uredu Komore.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsjednik: Ivanšćak Franjo, v. r.

Tajnik: Mihl Slavko, v. r.

PRODAJE SE GRADILIŠTE na autostradi u površini od 551 čh. — Blizina Falzari. — Upitati iz usluge Perkoveva 36. — Hetler.

PRODAJE SE LIMENA KADA za kupaonicu. — Upitati Livadićeva 24.

PRODAJE SE KUĆA kod kolodvora, lijepa dvosobna s podrumom i ostalim nusprostorijama, useljava na jesen. — Adresa u upravi lista.